

Μια εδαφική και πολυσυμμετοχική οργάνωση για τη βιώσιμη συγκομιδή της *Arnica* στον ορεινό βιότοπό της (Hautes Vosges)

Φωτογραφία από το Συμβούλιο των Vosges

Λέξεις κλειδιά:

Συν-διαχείριση

Διατήρηση του οικοσυστήματος

Άδεια συλλογής

Άγρια συλλεγόμενα φυτά

Βιώσιμη ανάπτυξη

Αρωματικά φυτά

Φυσικές θεραπείες

Αιθέρια έλαια

NWFP:

Αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά

Κλίμακα:

Τοπική

Περιεχόμενο

Η Άρνικα (*Arnica montana* ssp. *montana*) είναι ένα τρωτό είδος (κοινοτικού ενδιαφέροντος, που συμπεριλαμβάνεται στην κόκκινη λίστα της απειλούμενης χλωρίδας της Αλσατίας). Είναι δύσκολο να καλλιεργηθεί και η εξάπλωσή της είναι πολύ περιορισμένη. Έχουν καταγραφεί πολλές απειλές:

- Η φαρμακευτική της αξία είναι ιδιαίτερα υψηλή και η πίεση της συλλογής είναι πολύ ισχυρή στα βουνά Vosges του Markstein.

- Τα όξινα και χαμηλού υψόμετρου λιβάδια στα οποία μπορεί να αναπτυχθεί είναι περιοχές που λειτουργούν ως θερινοί βοσκότοποι, ενώ και οι πρακτικές της γεωργικής βελτίωσης που τροποποιούν τον βαθμό οξύτητας και τη σύνθεση του εδάφους, απειλούν την επιβίωση του είδους.

- Επιπλέον, σε αυτή την περιοχή λαμβάνουν χώρα υπαίθρια αθλήματα που προκαλούν καταπάτηση ή βαριά ανάπτυξη, υπονομεύοντας την επιβίωση της Άρνικα.

Το τοπικό Εθνικό Πάρκο έχει λάβει εντολή να οργανώσει ένα σχέδιο προστασίας.

Στόχος

Μια προσέγγιση πολλών ενδιαφερομένων κοινωνικών εταίρων έχει ξεκινήσει στην περιοχή Hautes Vosges σε θύλακες για το είδος στο Markstein - Grand Ballon, για τη διατήρηση του πόρου της *Arnica montana* ssp. *montana* και του φυσικού της περιβάλλοντος και οικονομικά θέματα που σχετίζονται με τη συλλογή της σε συνδυασμό με τις άλλες χρήσεις των λιβαδιών μεγάλου υψόμετρου όπου μεγαλώνει αυτό το φυτό: βοσκή βοοειδών, συγκομιδή χορταριού, αθλήματα βουνού (σκι, πτήση με ανεμόπτερο).

Αποτελέσματα

Από το 2007 έχει συναφθεί συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερόμενων κοινωνικών εταίρων αυτής της ευαίσθητης περιοχής για την ενδυνάμωση της συλλογής και των παραδοσιακών πρακτικών για τη διατήρηση του φυσικού οικοτόπου του πόρου της Άρνικας. Περιλαμβάνει κυρίως τους 6 δήμους της περιοχής, τους αγρότες και τα φαρμακευτικά εργαστήρια που μεταποιούν την Άρνικα. Έως τώρα είναι εγγεγραμμένα 152 εκτάρια. Συμμετέχουν έως και 75 συλλέκτες της Άρνικας, ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται μέση συγκομιδή της τάξης των 8,5 τόνων ανά έτος. Τα φαρμακευτικά εργαστήρια συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της επιστημονικής παρακολούθησης του πόρου.

Προτάσεις

- Οι συλλέκτες πρέπει να ζητήσουν άδεια από το Πάρκο για να μπορέσουν να συλλέξουν στην περίμετρο που έχει οριστεί και να δεσμευτούν για την τήρηση των προδιαγραφών που ορίζονται στη συμφωνία.
- Οι αγρότες έχουν υπογράψει μια "έτοιμη προς χρήση" γεωργική συμφωνία με τους δήμους-ιδιοκτήτες θυλάκων στην περιοχή, η οποία επιτρέπει την ενσωμάτωση των συστάσεων για τη διατήρηση της Άρνικας: συγκεκριμένα, πρέπει να μην ρίξουν ασβέστη ή λιπάσματα στα λιβάδια και να περιμένουν έως το τέλος της περιόδου συλλογής για να κόψουν τα υπολείματα ή να επιτρέψουν την είσοδο κοπαδιών για βοσκή.
- Η επιτήρηση του σεβασμού των κανόνων συλλογής γίνεται από τους ελεγκτές του Πάρκου, αλλά και από εκλεγμένους αξιωματούχους των κοινοτήτων και των δασοφυλακών (πράσινες ταξιαρχίες στο Haut-Rhin).
- Διεξάγεται πολυετής παρακολούθηση για τον έλεγχο της κατάστασης διατήρησης του πληθυσμού της Άρνικας στην περιοχή.

Αντίκτυπο και αδυναμίες

Τα 10 χρόνια αυτής της εμπειρίας επέτρεψαν τον έλεγχο της συλλογής και την προσαρμογή της οργάνωσης. Ο πόρος της Άρνικας έχει διατηρηθεί και είναι σταθερός στην περιοχή εντός συμφωνίας. Η συγκεκριμένη δράση είχε επίσης οικονομικό αντίκτυπο, εξασφαλίζοντας την παγίωση του εισοδήματος των 75 συλλεκτών και των αποδοχών στους δήμους που κατέχουν περιοχές με θύλακες του φυτού.

Οι ανακοινώσεις στα μέσα ενημέρωσης έχουν αυξήσει τη ζήτηση για συλλογή της Άρνικας, αλλά έχουν επίσης οδηγήσει σε περισσότερες πρωτοβουλίες κατασκευής χειροποίητων προϊόντων με Άρνικα, εκτός από τη συλλογή για τη χρήση σε μεγάλα εργαστήρια. Μια αυξανόμενη ζήτηση προέρχεται επίσης από άτομα που θέλουν να δημιουργήσουν αναψυχικές δραστηριότητες, οι οποίες περιπλέκουν τη διαχείριση των συμβάσεων.

Η κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης που σχετίζεται με αυτή τη δραστηριότητα στο Hautes Vosges είναι επίσης μια διαφήμιση που προωθεί την περιοχή: τα τοπία της, το φυσικό περιβάλλον που είναι υπό διατήρηση κ.λπ.

Μελλοντική εξέλιξη

Η δράση επεκτάθηκε και σε άλλα είδη αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών που υπάρχουν στην περιοχή, όπως η *Euphrasia rostkoviana* ή πολύ περιστασιακά η γεντιανή (*Gentiana lutea*), τα οποία επίσης συλλέγονται για τις ιδιότητές τους. Θα μπορούσε να επεκταθεί και σε άλλα είδη άγριας ζωής αλλά και σε άλλες περιοχές του Πάρκου: σχεδιάζεται μια μελέτη για να γίνουν γνωστές οι ανάγκες και οι εμπλεκόμενοι παράγοντες. Αυτό το πείραμα μπορεί επίσης να χρησιμεύσει ως παράδειγμα για άλλες περιοχές και συλλογή σε ιδιαίτερα τρωτά δασικά συστήματα.

Συλλέγοντας Άρνικα νωρίς το πρωί στο Marktein. Φωτογραφία: Fabien Dupont, PNR Ballons des Vosges

Περισσότερες πληροφορίες

<https://www.parc-ballons-vosges.fr/agir/les-actions/convention-arnica/>

<http://www.actu88.fr/arnica-lor-du-markstein-partage/>

Συγγραφείς

Fabien DUPONT, f.dupont@parcballons-vosges.fr,

<https://www.parc-ballonsvosges.fr/agir/lesactions/convention-arnica/>

Michèle LAGACHERIE,

michele.lagacherie@cnpf.fr,

<https://occitanie.cnpf.fr/>

Οργανισμός

Εθνικό Περιφερειακό Πάρκο Ballons des Vosges

Χώρα και περιοχή

Γαλλία, Γκραντ Εστ

Δημοσιεύτηκε στις:

31 Ιανουαρίου 2020

About INCREIBLE

INCREIBLE project aims to show how Non-Wood Forest Products can play an important role in supporting sustainable forest management and rural development, by creating networks to share and exchange knowledge and expertise. 'Innovation Networks of Cork, Resins and Edibles in the Mediterranean basin' (INCREIBLE) promotes cross-sectoral collaboration and innovation to highlight the value and potential of NWFPs in the region.

This project has received funding from the European Union's H2020 research and innovation programme under grant agreement No. 774632.

icons by [Icons8](#)